ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ
ತಾಲೂಕು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್

ಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ ಇಲಾಖೆ

೮ನೇ ಮಹಡಿ, ಕಾವೇರಿ ಭವನ (ಜಲಮಂಡಳಿ)

ಬೆಂಗಳೂರು – ೫೬೦ ೦೦೯

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ತಾಲೂಕು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್

ಲೇಖಕರು

ಸೀ. ಗಿರೀಗೌಡ

ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕರು

ಎಸ್. ಅನೀಸ್ ಸಿರಾಜ್, ಕ.ಆ.ಸೇ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಕಟಣೆ

ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ
ತಾಲೂಕು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್
ಲೇಖಕರು : ನೀ. ಗಿರೀಗೌಡ

© ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ
ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕರ ಕಛೇರಿ
೮ನೇ ಮಹಡಿ
ಕಾವೇರಿ ಭವನ (ಜಲಮಂಡಳಿ)
ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೯
✆ +೯೧-೮೦-೨೨೨೧ ೩೪೭೪
ಫ್ಯಾಕ್ಸ್: +೯೧-೮೦-೨೨೨೪ ೩೨೯೩

Published by Government of Karnataka

HEGGADADEVANAKOTE
TALUK GAZETTEER

by N. Girigowda

© Government of Karnataka
Office of the Chief Editor
8th Floor
Cauvery Bhavan (BWSSB)
Bengaluru - 560 009
✆ +91-80-2221 3474
Fax: +91-80-2224 3293

ವರ್ಷ : ೨೦೧೧

ಬೆಲೆ :

ಪ್ರತಿಗಳು ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳಗಳು :

ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕರ ಕಛೇರಿ
೮ನೇ ಮಹಡಿ, ಕಾವೇರಿ ಭವನ (ಜಲಮಂಡಳಿ ಕಟ್ಟಡ)
ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೯
ಇಮೇಲ್: kargaz@nic.in
ವೆಬ್‌ಸೈಟ್: www.kar.nic.in/gazetteer

ಸರ್ಕಾರಿ ಮುದ್ರಣ ಮತ್ತು ಲೇಖನ ಸಾಮಗ್ರಿ
ಕೇಂದ್ರ ಪುಸ್ತಕ ಮಳಿಗೆ, ಬಹುಮಹಡಿ ಕಟ್ಟಡ
ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವೀದಿ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೧

ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಖಾ ಮುದ್ರಣಾಲಯ,
ಬೋಗಾದಿ ರಸ್ತೆ, ಸರಸ್ವತಿಪುರಂ, ಮೈಸೂರು

ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಖಾ ಮುದ್ರಣಾಲಯ
ಪಣಜಿ ರಸ್ತೆ, ಧಾರವಾಡ

ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಖಾ ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ

ಪರಿಶ್ರೀ ಮುದ್ರಣಾಲಯ
೯, ೪ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ನಾಗಪ್ಪ ಬಡಾವಣೆ, ಶ್ರೀರಾಮಪುರ,
ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೨೧, ✆ : ೨೩೧೨ ೮೨೮೬, ೩೨೦೧ ೬೩೯೮
ವೆಬ್‌ಸೈಟ್: www.parishree.com

ಮುನ್ನುಡಿ

ಕರ್ನಾಟಕವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಂತ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ ಪರಂಪರೆಯಿದೆ. ವಿಷಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಿಂದಾಗಿ "ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಿಷಯ ಕೋಶ"ಗಳೆಂದೇ ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದಿರುವ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್‌ಗಳ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಹೋಲುವ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳೆಂದರೆ ಕೌಟಲ್ಯನ 'ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ', ವರಹಾಮಿಹಿರನ 'ಬೃಹದ್ ಸಂಹಿತಾ' ಹಾಗೂ ಅಕ್ಬರನ ಆಡಳಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಬ್ದುಲ್ ಫಸಲ್ ರಚಿಸಿದ 'ಐನ್–ಇ–ಅಕ್ಬರಿ' ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳು ದೇಶಿಯರು ರೂಢಿಗೊಳಿಸಿದ್ದ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತಮ ನಿದರ್ಶನಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಆಧುನಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಿಂದೊಡಗೂಡಿದ 'ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್'ಗಳನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರು ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತದ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಹೊರತರಲು ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಕ್ರಮಕೈಗೊಂಡಿದ್ದು, ಈ ಸಂಪುಟಗಳ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೯ನೇ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರುಗಳ ಸಂಪಾದನಾ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಟಣಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ದೇಶನದಂತೆ ೧೮೬೭ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಎಚ್.ವೆಲ್ಲೆಸ್ಲಿಯವರು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದು, ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿತ್ತು. ನಂತರ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರು ೧೮೬೯ರಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರು.

ಈ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದ ಸರ್ಕಾರ, ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಬಗ್ಗೆ ೧೮೭೬ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಬಿ.ಎಲ್. ರೈಸ್ ಅವರ ಸಂಪಾದಕತ್ವದಲ್ಲಿ '*Mysore and Coorg Gazetteer*' ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಎರಡು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿತು. ನಂತರ ೧೮೭೮ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಕೂರ್ಗ್ ಪಾಲಿಕೆಯಲ್ಲೇ ಕೂರ್ಗ್(ಕೊಡಗು) ಸಂಪುಟವನ್ನೂ ಅವರೇ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.

ಮುಂದೆ ೧೮೯೭ರಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎಲ್. ರೈಸ್ ಹಿಂದೆ ತಾವೇ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದ '*Mysore and Coorg Gazetteer*' ನ ಮೊದಲೆರಡು ಸಂಪುಟಗಳ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪುನಃ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಆನಂತರ ೧೯೨೭–೩೦ರ ನಡುವೆ ರಾವ್‌ಬಹದ್ದೂರ್ ಸಿ. ಹಯವದನರಾವ್ 'ಮೈಸೂರು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್' ಅನ್ನು ಐದು ಸಂಪುಟ (ಎಂಟು ಭಾಗ)ಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದೂ, ಒಂದು ಮೈಲಿಗಲ್ಲೇ ಆಯಿತು. ಏತನ್ಮಧ್ಯೆ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸರ್ಕಾರ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ೧೯೧೪ ರಿಂದ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೈಪಿಡಿ(*District Handbook*) ಹಾಗೂ ತಾಲೂಕು ಕೈಪಿಡಿ(*Taluk Handbook*)ಗಳನ್ನು ೧೯೧೫–೧೬ರಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದು ಅಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿತ್ತು.

ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲಾ ಹ್ಯಾಂಡ್‌ಬುಕ್ ಅನ್ನು ರಚಿಸಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ ೧೯೧೬ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದಾಗ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಆರ್ಥಿಕ ಅಧೀಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದ ಎನ್. ಸುಬ್ಬರಾವ್ ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಸಿ.ಎಸ್. ಬಾಲಸುಂದರಮ್ ಐಯ್ಯರ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ "ಇದೊಂದು ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದ್ದು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಮಗ್ರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ಜಿಲ್ಲಾ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್‌ಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರಚಿತವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ, ಈ ಜಿಲ್ಲಾ ಹ್ಯಾಂಡ್‌ಬುಕ್‌ಗಳ ಮೂಲಭೂತ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆಡಳಿತದ ವಿವಿಧ ಅಂಕಿ–ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಒದಗಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ" ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಯೋಜನೆ, ಅಂಕಿ–ಅಂಶ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿವರಗಳು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ದಾಖಲಾಗುತ್ತಿರುವಂತೆ, ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ, ಆಡಳಿತ ಘಟಕದ ಬಗ್ಗೆ, ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಸಾಧನೆಗಳ, ಅಂಕಿ–ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ(*Micro*)ವಾಗಿ

ದಾಖಲಿಸುವುದು ಈ ತಾಲೂಕು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್‌ಗಳ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ೧೯೨೯ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಎಲ್.ಎನ್. ಸ್ವಾಮಿಯವರು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ತಾಲೂಕು ಕೈಪಿಡಿಗಳು ಕಿರುಗಾತ್ರದ, ಅಂಕಿ–ಅಂಶ ಪ್ರಧಾನ ಹೊತ್ತಿಗೆಗಳಾದರೂ, ಆ ದಿನಗಳಿಗೆ ಅದೊಂದು ಉತ್ತಮ ಯತ್ನವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆನಂತರದಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳೂ ನಿಂತು ಹೋಗಿದ್ದವು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕು ಕೈಪಿಡಿಗಳನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇಲಾಖೆಯು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಯೋಜನೆಯಾಗಿ (*Pilot Project*) ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಏಳು ತಾಲೂಕುಗಳ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಪುರಸ್ಕೃತ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರುಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನೇ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡು ೧೯೫೮ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭಗೊಂಡ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ ಇಲಾಖೆಯು ಹಿಂದಿನ ಎಲ್ಲಾ ೨೦ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರುಗಳನ್ನು ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಕನ್ನಡ ಆವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೊರತಂದಿದೆ. ಉಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಕನ್ನಡ ಆವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಇಲಾಖೆಯು ತರಲಿದೆ. ಆದರೆ ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಉತ್ತಮ ಗ್ರಂಥಗಳು ಈವರೆಗೆ ಲಭ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ, ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಐ.ಬಿ.ಎಚ್ ಪ್ರಕಾಶನ ೧೯೭೦–೮೦ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ 'ತಾಲೂಕು ದರ್ಶನ' ಸರಮಾಲೆ ಕೂಡ 'ತಾಲೂಕನ್ನು' ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಪರಿಚಯಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದ್ದರೂ ಪುಟ ಮಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ಸಮಗ್ರತೆಯ ಕೊರತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಇಲಾಖೆಯು ಈಗಾಗಲೇ ಹೊರತಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲಾ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್‌ಗಳ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್‌ಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ತನ್ನ ಬಹುದಿನದ ಕನಸನ್ನು ನನಸಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಏಳು ತಾಲೂಕುಗಳಿಗೆ 'ತಾಲೂಕು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್'ಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಮಹತ್ವದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ೨೦೦೫–೦೬ರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿತು.

ಅದರಂತೆ ೨೦೦೫-೦೬ರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಏಳು ತಾಲೂಕುಗಳಿಗೆ ತಾಲೂಕು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ ಇಲಾಖೆಯು, ಸಂಪಾದಕ ವೃಂದದ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ, ಈ ಸಂಪುಟಗಳ ರಚನಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಳೀಯ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ನೀಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. ಅದರಂತೆ ಸ್ಥಳೀಯ ವಿದ್ವಾಂಸರು ರಚಿಸಿ ನೀಡಿದ ತಾಲೂಕು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಇಲಾಖೆಯ ಸಂಪಾದಕ ಹಾಗೂ ಅನ್ವೇಷಕ ವರ್ಗದವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಶುದ್ಧ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಶ್ರಮವಹಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೇ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳ ಇಂದೀಕರಣ ಹಾಗೂ ವಿಷಯಗಳ ಪರಾಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡ ಕಾರಣ ಸಂಪಾದನಾ ಕಾರ್ಯವು ಇದೀಗ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡು ಸಂಪುಟಗಳು ಮುದ್ರಣಗೊಂಡಿವೆ. ಈ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ೨೦೦೮-೦೯ರವರೆಗಿನ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಓದುಗರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ, ತಾಲೂಕು ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೂ ಅನುಬಂಧದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಏಳು ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ತಾಲೂಕು ಕಾನನದ ನಾಡೆಂಬ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ತಾಲೂಕು ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು, ಜನಸಂಖ್ಯಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಐದನೆಯ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದ್ದು, ಶ್ರೀಮಂತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಮೃದ್ಧ ತಾಲೂಕಾಗಿದೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಮಹತ್ವದ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮದೇವಿ ಬೆಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಮೇಟಗಲ್ ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ ತಾಲೂಕು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮಹತ್ವವನ್ನೂ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನೂ, ಧಾರ್ಮಿಕ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನೂ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನೂ ಹೊಂದಿದೆ. ಕಾಕನಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಜರುಗುತ್ತಿದ್ದ 'ಖೆಡ್ಡ'ದಿಂದಾಗಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಕಾಶೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿತ್ತು. ೨೦೦೯-೧೪ರ ನೂತನ ಕೈಗಾರಿಕಾ

ನೀತಿಯನ್ವಯ, ಕೈಗಾರಿಕಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅತೀ ಹಿಂದುಳಿದ ತಾಲೂಕುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಲಯ–Iರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ಕೈಗಾರಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೇರಳ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಹಿಂದೆ ಪುನ್ನಾಟ, ಗಂಗ, ಬಯಲ್ನಾಡು, ಕದಂಬ, ಚೋಳ, ಹೊಯ್ಸಳ ಹಾಗೂ ವಿಜಯನಗರದರಸರ ಆಡಳಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿತು. ಮುಂದೆ ಮೈಸೂರು ಅರಸರ ಆಡಳಿತ, ನಡುವೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಹೈದರ್–ಟಿಪು ಆಳ್ವಿಕೆ, ಆನಂತರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕಮೀಷನರುಗಳ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿತು, ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ, ವಾಣಿಜ್ಯ, ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಮುಂತಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಕಂಡಿತು. ಕಬಿನಿ ನದಿಗೆ ಬೀಚನಹಳ್ಳಿ ಬಳಿ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಜಲಾಶಯ, ತಾರಕಾ ಜಲಾಶಯ (ಪೆಂಜಹಳ್ಳಿ) ಹಾಗೂ ಬೀರವಾಳ್ ನುಗು ಜಲಶಾಯಗಳು ತಾಲೂಕಿನ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಜೋಡಿಸಿವೆ. ಪತ್ರಿಕಾಭೀಷ್ಮ ತಾತಯ್ಯ ಎಂದೇ ಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದ ಎಂ. ವೆಂಕಟಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಈ ತಾಲೂಕಿನವರು. ಕಾಕನಕೋಟೆ, ನಾಗರಹೊಳೆ (ರಾಜೀವಗಾಂಧಿ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ ಕಬಿನಿ ರಿವರ್ ಜಂಗಲ್ ಲಾಡ್ಜ್, ಕ್ಯಾತನಹಳ್ಳಿ, ಕಿತ್ತೂರು, ಕೆ. ಬೆಳ್ತೂರು, ಗದ್ದಿಗೆ, ಹಿರೇನಂದಿ, ಹೆಬ್ಬಲಕುಪ್ಪೆ, ಮುಳ್ಳೂರು ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಈ ತಾಲೂಕಿನ ವಿಭಿನ್ನ ಮುಖಗಳನ್ನು ೧೨ ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ಮೂಲಕ ಆಕರ್ಷಕ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಲು ಸದರಿ ತಾಲೂಕು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮತಿ ಉಷಾ ಗಣೇಶ್ ಭಾ.ಆ.ಸೇ. (ನಿವೃತ್ತ) ಇವರು ಮೂಲ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗಿನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಗಳಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಆರ್. ಜಯರಾಮರಾಜೇ ಅರಸ್ ಭಾ.ಆ.ಸೇ., ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎ. ಜಿಲಾನಿ, ಕ.ಆ.ಸೇ., ಹಾಗೂ ಪ್ರಭಾರ ಮುಖ್ಯಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮತಿ ನೀಲಾ

ಮಂಜುನಾಥ, ಕ.ಆ.ಸೇ., ಇವರ ಸಹಕಾರ ಹಾಗೂ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತೇನೆ. ತಾಲೂಕು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿರುವ ತಾಲೂಕು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ (ಸದಸ್ಯರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನೀಡಲಾಗಿದೆ) ಇಲಾಖೆಯು ಧನ್ಯವಾದವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ತಾಲೂಕು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್‌ಗಳ ಸಂಪಾದನಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈಜೋಡಿಸಿ ಸಂಪುಟಗಳ ಓರೆ–ಕೋರೆಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ–ತೀಡಿ ಈ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸಂಪಾದಕ ವರ್ಗ ಹಾಗೂ ಅನ್ವೇಷಕ ವರ್ಗ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪರಿಶ್ರಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೂ, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

'ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ತಾಲೂಕು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್' ಸಂಪುಟವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ ಇಲಾಖೆಗಾಗಿ ರಚಿಸಿ, ಕೆಲವು ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಇದೇ ತಾಲೂಕಿನವರಾದ ನೀ. ಗಿರಿಗೌಡ, ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು, ವಿಜಯಾ ಪದವಿ ಕಾಲೇಜು, ಪಾಂಡವಪುರ, ಇವರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯು ಅಭಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಪೂರಕ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ ಒದಗಿಸಿರುವ ಜಂಗಲ್‌ಲಾಡ್ಜ್ ಆಡಳಿತವರ್ಗಕ್ಕೆ, ಸದರಿ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ತಾಲೂಕು ನಕಾಶೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಂದಾಯ ಭೂ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಈ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪರಿಶ್ರೀ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್‌ನ ಮಾಲೀಕರಾದ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಶ್ರೀನಾಥ್ ಹಾಗೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗಕ್ಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲಾಖೆಯ ಈ ವಿನೂತನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಎಂದಿನಂತೆ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದಿಯಾಗಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರೂ ಸ್ವಾಗತಿಸುವರೆಂದು ಆಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಎಸ್. ಅನೀಸ್ ಸಿರಾಜ್,

ಕ.ಆ.ಸೇ.

ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕರು

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

ಅಧ್ಯಾಯ ೧ – ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕ **೧–೯**

ಪೀಠಿಕೆ(೧) ಹೆಸರಿನ ಮೂಲ(೩) ಭೌಗೋಳಿಕ ಸ್ಥಾನ ನಿರ್ದೇಶನ ಮತ್ತು ಮೇರೆ(೩) ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮತ್ತು ಜನಸಂಖ್ಯೆ(೩) ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಘಟಕವಾಗಿ ತಾಲೂಕಿನ ಇತಿಹಾಸ(೪) ತಾಲೂಕಿನ ಮೇಲ್ಮೈಲಕ್ಷಣ(೪) ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳು(೪) ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ(೫) ಕಪಿಲ(೫) ತಾರಕಾ(೫) ನುಗು(೫) ಹೆಬ್ಬಳ್ಳ(೫) ಅಂತರ್ಜಲ(೬) ತಾಲೂಕಿನ ಭೂಶಿಲಾ ಲಕ್ಷಣ(೬) ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತು(೬) ಭೂಕಂಪನ ಮುಕ್ತ ವಲಯ(೬) ಸಸ್ಯ ಸಂಪತ್ತು(೭) ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಪತ್ತು(೭) ಖೆಡ್ಡ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ(೭) ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು(೮) ಹವಾಗುಣ(೮) ಮಳೆ(೮) ಉಷ್ಣಾಂಶ(೮) ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ(೯).

ಅಧ್ಯಾಯ ೨ – ಇತಿಹಾಸ **೧೦–೨೩**

ಪೌರಾಣಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ(೧೦) ಇತಿಹಾಸ ಪೂರ್ವಕಾಲ(೧೦) ಇತಿಹಾಸ ಕಾಲ(೧೦) ಪುನ್ನಾಟದ ಅರಸರು(೧೧) ತಲಕಾಡಿನ ಗಂಗರು(೧೨) ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು(೧೩) ಬಯಲ್ನಾಡು ಕದಂಬರು(೧೩) ಚೋಳರು(೧೪) ಹೊಯ್ಸಳರು(೧೫) ವಿಜಯನಗರ(೧೬) ಉಮ್ಮತ್ತೂರಿನ ಪಾಳೇಗಾರರು(೧೭) ಮೈಸೂರು ಅರಸರು(೧೭) ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರು(೧೮) ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆ(೨೦) ಚುನಾವಣೆಗಳು(೨೦) ಮೈಸೂರು ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಚುನಾವಣಾ ಫಲಿತಾಂಶ(೨೧) ಹೆಗ್ಗಡೆ ದೇವನ ಕೋಟೆ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಚುನಾವಣಾ ವಿವರ(೨೩).

ಅಧ್ಯಾಯ ೩ – ಜನತೆ **೨೪–೬೩**

ಪೀಠಿಕೆ(೨೪) ಜನಸಂಖ್ಯೆ(೨೪) ಸಾಕ್ಷರತೆ(೨೫) ಜನಸಾಂದ್ರತೆ(೨೫) ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಕುಟುಂಬಗಳು(೨೫) ವಸತಿಹೀನರು(೨೫) ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಜನಸಂಖ್ಯೆ(೨೬) ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷ ಪ್ರಮಾಣ(೨೬) ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನಸಂಖ್ಯೆ(೨೬) ಪಟ್ಟಣ ಜನಸಂಖ್ಯೆ(೨೭) ಅಂಗವಿಕಲರು(೨೭) ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿ(೨೭) ಪರಿಶಿಷ್ಟಪಂಗಡ(೨೭) ಭಾಷೆಗಳು(೨೮) ಧರ್ಮಗಳು(೨೮) ಹಿಂದೂಧರ್ಮ(೨೮) ಶಕ್ತಿಪಂಥ(೩೦) ಶೈವಪಂಥ(೩೦) ವೈಷ್ಣವ ಪಂಥ(೩೦) ಇತರೆ ಪಂಥಗಳು(೩೧) ಬೌದ್ಧಧರ್ಮ(೩೧) ಜೈನಧರ್ಮ(೩೨) ಇಸ್ಲಾಂಧರ್ಮ(೩೩) ಕ್ರೈಸ್ತಧರ್ಮ(೩೪) ಮಠಗಳು(೩೫) ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಬುಡಕಟ್ಟುಪಂಗಡಗಳು(೩೫) ಅಗಸ(೩೫) ಅರಸು(೩೬)

ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ(೩೬) ಆದಿವಾಸಿಗಳು(೩೭) ಈಡಿಗ(೩೮) ಉಪ್ಪಾರ(೩೮) ಒಕ್ಕಲಿಗ(೩೯) ಕುರುಬ(೪೦) ಕುಂಬಾರ(೪೦) ಕ್ಷೌರಿಕ(೪೧) ಗಾಣಿಗ(೪೧) ತಮ್ಮಡಿ(೪೨) ದೇವಾಂಗ(ನೇಕಾರ)(೪೨) ನಾಯಕ(೪೨) ಬ್ರಾಹ್ಮಣ(೪೩) ಮರಾಠರು(೪೪) ಮಾದಿಗ(೪೪) ಮೇದ(೪೪) ಮೊದಲಿಯಾರ್(೪೫) ಯಾದವ(೪೫) ಲಿಂಗಾಯತ(೪೬) ವಡ್ಡ(೪೬) ವಿಶ್ವಕರ್ಮ(೪೭) ವೈಶ್ಯ(೪೭) ಹೊಲೆಯ(೪೭) ಸಾಮಾಜಿಕಜೀವನ(೪೮) ಧಾರ್ಮಿಕಆಚರಣೆ (೪೯) ವಿವಾಹ(೫೧) ವಿಧವಾವಿವಾಹ(೫೧) ಶವಸಂಸ್ಕಾರ(೫೨) ಗೃಹಜೀವನ(೫೩) ಗೃಹೋಪಯೋಗಿ ವಸ್ತುಗಳು(೫೪) ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಪಾನೀಯ(೫೫) ಉಡುಪು(೫೬) ಆಭರಣಗಳು(೫೭) ಹಬ್ಬಗಳು(೫೭) ಜಾತ್ರೆಗಳು(೬೦) ಭೀಮನಕೊಲ್ಲಿ ಜಾತ್ರೆ(೬೦) ಚಿಕ್ಕದೇವಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆ(೬೧) ಬೇಲದಕುಪ್ಪೆ ಜಾತ್ರೆ(೬೧) ವೀರಯೋಧ ಸುಂದರ್(೬೨) ಹುತಾತ್ಮ ಗುರುಸ್ವಾಮಿ(೬೨) ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು(೬೩).

ಅಧ್ಯಾಯ ೪ – ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ೬೪–೭೫

ಕೃಷಿಕ ಜನಸಂಖ್ಯೆ(೬೫) ಭೂ ಬಳಕೆ(೬೫) ಭೂಹಿಡುವಳಿ ಪ್ರಮಾಣ(೬೫) ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ(೬೬) ಒಣಬೇಸಾಯ(೬೬) ಸಮಗ್ರ ಕೃಷಿಬೆಳೆ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆ(೬೭) ಕೃಷಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ(೬೮) ನೀರಾವರಿ, ಕಬಿನಿ ಜಲಾಶಯ(೬೮) ತಾರಕಾ ಜಲಾಶಯ(೬೯) ನುಗು ಜಲಾಶಯ(೬೯) ಹೆಬ್ಬಳ್ಳ ಜಲಾಶಯ(೬೯) ತೋಟಗಾರಿಕೆ(೭೦) ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ(೭೧) ಪಶು ವೈದ್ಯಕೀಯ(೭೨) ಕೃತಕ ಗರ್ಭಧಾರಣೆ ಮಾಹಿತಿ (೭೩) ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳು(೭೩) ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆ(೭೩) ಗಿರಿಜನ ಉಪಯೋಜನೆ(ರಾಜ್ಯ)(೭೪) ಮೀನುಗಾರಿಕೆ(೭೪) ಹೆಚ್.ಡಿ.ಕೋಟೆ ತಾಲೂಕಿನ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ ವಿವರ(೭೪) ಕಬಿನಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಸತಿ ಪ್ರದೇಶ ಮೀನುಮರಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೇಂದ್ರ(೭೪).

ಅಧ್ಯಾಯ ೫ – ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ೭೬–೮೮

ಕೆಲಸಗಾರರು(೭೮) ಉದ್ಯೋಗ(೭೯) ರೇಷ್ಮೆಉದ್ಯಮ(೭೯) ಹೈನುಉದ್ಯಮ (೭೯) ಭೂಹಿಡುವಳಿ(೮೦) ನೀರಾವರಿ(೮೦) ವಿದ್ಯುತ್(೮೧) ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನೆ(೮೧) ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು(೮೨).

ಅಧ್ಯಾಯ ೬ – ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್, ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ೮೨–೯೩

ಜೀವವಿಮೆ(೮೮) ಸರ್ಕಾರಿವಿಮೆ(೮೮) ನಾಣ್ಯಪದ್ಧತಿ(೮೯) ಸಹಕಾರ(೮೯) ಸಹಕಾರ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ವಹಿವಾಟು(೯೧) ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು(೯೧) ಕೃಷಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಸಾಲ(೯೧)

ನಿಯಂತ್ರಿತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು(೯೧) ಸಂತೆಗಳು(೯೧) ನಿಯಂತ್ರಿತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು(೯೧) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪಡಿತರ ವಿತರಣೆ(೯೨) ಉಗ್ರಾಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ(೯೨) ತೂಕ ಮತ್ತು ಅಳತೆ(೯೨) ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಶಕ್ತಿ ಯೋಜನೆ(೯೩).

ಅಧ್ಯಾಯ ೭ – ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ ೯೪–೧೦೦

ಪೀಠಿಕೆ(೯೪) ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ(೯೫) ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ(೯೬) ಮೋಟಾರು ವಾಹನ ನೊಂದಣಿ(೯೬) ಅಂಚೆ ತಂತಿ(೯೬) ದೂರವಾಣಿ(೯೮) ಆಕಾಶವಾಣಿ(೯೯) ದೂರದರ್ಶನ(೯೯).

ಅಧ್ಯಾಯ ೮ – ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಆಡಳಿತ ೧೦೧–೧೨೩

ತಹಶೀಲ್ದಾರ್(೧೦೨) ತಾಲೂಕುಪಂಚಾಯಿತಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿ (೧೦೩) ನಾಡಕಛೇರಿ(೧೦೩) ಕಂದಾಯ ನಿರೀಕ್ಷಕ(ರೆವೆನ್ಯೂ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್) (೧೦೩) ಗ್ರಾಮಲೆಕ್ಕಿಗರು(೧೦೩) ಗ್ರಾಮಸಹಾಯಕರು(೧೦೪) ಕಂದಾಯಆಡಳಿತ(೧೦೪) ನೀರಾವರಿಕರ(೧೦೬) ನಿರ್ವಹಣೆಕರ(೧೦೬) ನೀರಿನದಂಡ(೧೦೬) ವಾರ್ಷಿಕಲೆಕ್ಕಪತ್ರ(ದಿಲ್ವಾರು)(೧೦೭) ಜಮಾಬಂದಿ (೧೦೭) ಭೂಕಂದಾಯ ವಸೂಲಿ(೧೦೮) ಕಂದಾಯ ಮಾಫಿ(೧೦೮) ಇನಾಂಭೂಮಿ(೧೦೯) ಭೂಸುದಾರಣೆ(೧೧೦) ಇತರ ತೆರಿಗೆಗಳು(೧೧೧) ನ್ಯಾಯಾಡಳಿತ(೧೧೨) ತಾಲೂಕು ಕಾನೂನು ನೆರವು ಸಮಿತಿ(೧೧೪) ಕಾರಾಗೃಹ(೧೧೪) ಪೊಲಿಸ್ ಆಡಳಿತ(೧೧೫) ಗೃಹರಕ್ಷಕದಳ(೧೧೭) ಇತರ ಇಲಾಖೆಗಳು(೧೧೭) ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ(೧೧೭) ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಗಳು(೧೧೯) ಕರ್ನಾಟಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ ಕಾಯ್ದೆ ೧೯೮೩(೧೨೦) ಮಂಡಲ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು(೧೨೦) ಗ್ರಾಮಸಭೆ(೧೨೦) ತಾಲೂಕುಪಂಚಾಯಿತಿ(೧೨೦) ಕರ್ನಾಟಕ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಕಾಯ್ದೆ–೧೯೯೩(೧೨೧) ಸ್ವಯಂಸೇವಾಸಂಸ್ಥೆಗಳು(೧೨೨) ಮೈರಾಡ(೧೨೨) ಫೆಡಿನಾ(೧೨೨) ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ ಯೂತ್ ಮೂವ್‌ಮೆಂಟ್(೧೨೩) ನಿಸರ್ಗ(೧೨೩).

ಅಧ್ಯಾಯ ೯ – ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡೆ ೧೨೪–೧೩೩

ಸಾಕ್ಷರತೆ(೧೨೬) ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ(ಅಂಗನವಾಡಿಗಳು)(೧೨೬) ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ(೧೨೭) ಪ್ರೌಢಶಿಕ್ಷಣ(೧೨೮) ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ(೧೨೮), ಪದವಿ ಶಿಕ್ಷಣ(೧೨೮) ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು(೧೨೯) ಶಿಕ್ಷಣದ ಆಧುನೀಕರಣ(೧೨೯) ಸರ್ವಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನ(೧೨೯) ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು (೧೨೯) ಗುರಿಗಳು(೧೩೦) ಉದ್ದೇಶಗಳು(೧೩೦) ಹಣಕಾಸಿನ

ಸೌಲಭ್ಯಗಳು(೧೩೦) ಅಕ್ಷರ ದಾಸೋಹ ಯೋಜನೆ(೧೩೦) ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳು(೧೩೧) ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳು(೧೩೧) ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳು(೧೩೧) ಪರಿಶಿಷ್ಟಪಂಗಡದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳು (೧೩೨) ಪರಿಶಿಷ್ಟಪಂಗಡದ ಆಶ್ರಮ ಶಾಲೆಗಳು(೧೩೨) ಪರಿಶಿಷ್ಟಪಂಗಡದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಕೀರ್ಣ(೧೩೨) ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳು(೧೩೨) ಕ್ರೀಡೆ(೧೩೩).

ಅಧ್ಯಾಯ ೧೦ – ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ೧೩೪–೧೪೦

ಶಾಸನ ಕವಿಗಳು(೧೩೪) ಜಾನಪದ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ(೧೩೪) ಸಂಗೀತ(೧೩೫) ಜಾನಪದ ಗಾಯನ(೧೩೫) ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಲೆ(೧೩೬) ತಾಲೂಕಿನ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಹಿತಿಗಳು(೧೩೬) ಎಂ.ವೆಂಕಟಕೃಷ್ಣಯ್ಯ(೧೩೬) ಪ.ನಾಗರಾಜಯ್ಯ(೧೩೬) ವಿ.ಎಚ್.ಗೌಡ(೧೩೭) ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಆಲನಹಳ್ಳಿ (೧೩೮) ಸ.ಚ.ಮಹದೇವನಾಯಕ(೧೩೮) ಸಿದ್ದಶೆಟ್ಟಿ(೧೩೮) ನೀ.ಗಿರಿಗೌಡ (೧೩೮) ಕ್ಯಾತನಹಳ್ಳಿಬಸವರಾಜು(೧೩೯) ಜಯಚಂದ್ರ ರಾಜ ಅರಸು(೧೩೯) ರಂಗಭೂಮಿ(೧೩೯) ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ(೧೩೯).

ಅಧ್ಯಾಯ ೧೧ – ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆಗಳು ೧೪೧–೧೪೮

ಜನನಮರಣ(೧೪೨) ಪ್ರಮುಖರೋಗಗಳು(೧೪೨) ಪ್ಲೇಗು(೧೪೨) ಮಲೇರಿಯ(೧೪೨) ಕಾಲರಾ(೧೪೨) ಕುಷ್ಟರೋಗ(೧೪೨) ಕ್ಷಯರೋಗ (೧೪೩) ಸಿಡುಬು(೧೪೩) ಡೆಂಗಿಜ್ವರ(೧೪೩) ಮೆದುಳು ಜ್ವರ(೧೪೪) ಏಡ್ಸ್(೧೪೪) ಚಿಕೂನ್ ಗುನ್ಯಾ(೧೪೪) ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಅನುಷ್ಠಾನ(೧೪೫).

ಅಧ್ಯಾಯ ೧೨ – ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳಗಳು ೧೪೯–೧೬೧

ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮ – ಉಪಗ್ರಾಮ ಹಾಗೂ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಪಟ್ಟಿ ೧೬೨–೧೭೨

ಆಯ್ದ ಆಕರ ಗ್ರಂಥಪಟ್ಟಿ ೧೭೩–೧೭೪

ಅನುಬಂಧ ೧ ೧೭೫–೧೭೬

ಅನುಬಂಧ ೨ ೧೭೭–೨೦೭

ತಾಲೂಕು ನಕಾಶೆ

ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ತಾಲೂಕು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ

ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಾರ್ತಾ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆ	ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
ಡಾ. ಡಿ.ಎಸ್. ಜಯಪ್ಪಗೌಡ ಸಂಶೋಧಕರು ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ನಂ. ೫೭, 'ಚಂದನ', ೧ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ ೪ನೇ ಹಂತ, ತೊಣಚಿಕೊಪ್ಪಲು ಬಡಾವಣೆ ಮೈಸೂರು	ಸದಸ್ಯರು
ಡಾ. ಎ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಹನೂರು ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ ಮೈಸೂರು–೫೭೦೦೦೬	ಸದಸ್ಯರು
ಶ್ರೀ ಟಿ.ಎಸ್. ರಾಜಪ್ಪ ನಿವೃತ್ತ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಹಾಯಕ ಜಾನಪದ ವಿಭಾಗ ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು	ಸದಸ್ಯರು
ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕರು ಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ ಬೆಂಗಳೂರು	ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ ಇಲಾಖೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗ

ಹೆಸರು	**ಹುದ್ದೆ**
ಶ್ರೀಮತಿ / ಶ್ರೀ	
ಎಸ್.ಎ. ಜಿಲಾನಿ, ಕ.ಆ.ಸೇ. (೩೧.೬.೨೦೧೦ ರವರೆಗೆ)	ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕರು
ನೀಲಾ ಮಂಜುನಾಥ್, ಕ.ಆ.ಸೇ. (೨೬.೮.೨೦೧೦ರವರೆಗೆ)	ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕರು (ಪ್ರಭಾರ)
ಎಸ್. ಅನೀಸ್ ಸಿರಾಜ್, ಕ.ಆ.ಸೇ. (೨೬.೮.೨೦೧೦ರಿಂದ)	ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕರು
ಎಸ್.ಎ. ಜಗನ್ನಾಥ್	ಹಿರಿಯ ಸಂಪಾದಕರು (ಪ್ರಭಾರ)
ಟಿ.ಜಿ. ನರಸಿಂಹ ಮೂರ್ತಿ (೨೩.೭.೨೦೦೯ ರವರೆಗೆ)	ಹಿರಿಯ ಸಂಪಾದಕರು (ಪ್ರಭಾರ)
ಎಸ್.ಎನ್. ರಾಜು	ಸಂಪಾದಕರು
ಎಸ್. ರಾಜೇಂದ್ರಪ್ಪ	ಸಂಪಾದಕರು
ಎಸ್.ವೈ. ಬೆಟ್ಟೇಗೌಡ	ಸಂಪಾದಕರು
ಡಾ॥ ಟಿ. ಗೋವಿಂದರಾಜು (೧೭.೧೧.೨೦೦೭ರವರೆಗೆ)	ಸಂಪಾದಕರು
ಎಂ. ನಾಗರತ್ನ (೯.೪.೨೦೧೦ ರಿಂದ)	ಸಂಪಾದಕರು
ಪಿ.ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ (೮.೯.೨೦೦೮ ರಿಂದ)	ಅನ್ವೇಷಕರು
ಯು. ಸುಮನ (೨೨.೧೦.೨೦೦೮ ರಿಂದ)	ಅನ್ವೇಷಕರು
ಮಹೇಶ್ ಮುತ್ತಲಗಿರಿ (೨೨.೧.೨೦೦೮ ರಿಂದ)	ಅನ್ವೇಷಕರು
ಬಾ.ಹ. ರಮಾಕುಮಾರಿ (೧೬.೦೪.೨೦೧೦ ರಿಂದ)	ಅನ್ವೇಷಕರು
ಗಾಯತ್ರಿ (೧೯.೫.೨೦೧೦ ರಿಂದ)	ಅನ್ವೇಷಕರು
ಬಿ. ಜಾನಕಿ (೧೦.೯.೨೦೦೭ ರಿಂದ)	ಅಧೀಕ್ಷಕರು
ಎನ್.ಎಸ್. ಶಂಕರರಾವ್ (೩೦.೦೭.೨೦೧೦ರವರೆಗೆ)	ಪ್ರಥಮದರ್ಜೆ ಸಹಾಯಕರು
ಪಿ. ಸುನೀತಾ (೦೮.೦೪.೨೦೧೦ ರವರೆಗೆ)	ಶೀಘ್ರಲಿಪಿಗಾರರು
ಪುಷ್ಪ (೧.೬.೨೦೧೦ ರಿಂದ)	ಪ್ರಥಮದರ್ಜೆ ಸಹಾಯಕರು
ಕೆ.ಎಸ್. ಸುಬ್ಬಲಕ್ಷ್ಮಿ	ದ್ವಿತೀಯದರ್ಜೆ ಸಹಾಯಕರು
ಸಿ. ನಾಗಲಕ್ಷ್ಮಿ	ಬೆರಳಚ್ಚುಗಾರ್ತಿ
ಎಂ.ಹೆಚ್. ಶಿವನಂದಿನಿ (೦೮.೦೪.೨೦೧೦ ರವರೆಗೆ)	ಬೆರಳಚ್ಚುಗಾರ್ತಿ
ಟಿ.ಬಿ. ಕುಶಾಲಪ್ಪ	ವಾಹನ ಚಾಲಕರು
ಹೆಚ್. ಚಂದ್ರ	'ಡಿ' ದರ್ಜೆ ನೌಕರರು
ಹೆಚ್.ಎನ್. ರಾಘವೇಂದ್ರ	'ಡಿ' ದರ್ಜೆ ನೌಕರರು
ಸಿ. ಸುಗುಣಮ್ಮ	'ಡಿ' ದರ್ಜೆ ನೌಕರರು
ಎಮ್.ಎನ್. ಪದ್ಮ	'ಡಿ' ದರ್ಜೆ ನೌಕರರು